

Прилог бр. 1.

НАСТАВНО–НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање **ванредни професор**, ужа научна област-**Историја савременог доба**

Одлуком **Наставно-научног вијећа Филозофског факултета на Палама**, Универзитета у Источном Сарајеву, број ННВ: 407/19 од 19. 2. 2019. године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурсу, објављеном у дневном листу “Глас Српске“ од 13. 2. 2019. године, за избор у академско звање **ванредни професор**, ужа научна област **Историја савременог доба**

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. проф. др Љубодраг Димић, редовни професор, председник

Научна област: Хуманистичке науке

Научно поље: Историја

Ужа научна област: Историја Југославије

Датум избора у звање: 25. 11. 2002. године

Универзитет: Универзитет у Београду

Факултет: Филозофски факултет, Београд

2. проф. др Владан Виријевић, редовни професор, члан

Научна област: Хуманистичке науке

Научно поље: Историја

Ужа научна област: Историја Југославије

Датум избора у звање: 2. 7. 2018. године

Универзитет: Универзитет у Косовској Митровици

Факултет: Филозофски факултет, Косовска Митровица

3. проф. др Горан Латинковић, ванредни професор, члан

Научна област: Хуманистичке науке

Научно поље: Историја

Ужа научна област: Национална историја

Датум избора у звање 26. 10. 2017. године

Универзитет: Универзитет у Бањој Луци

Факултет: Филозофски факултет, Бања Лука

На претходно наведени конкурс пријавио се 1 кандидат:

1. Доц. др Драга (Вукота) Мاستиловић

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући члан 77. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16), чланове 148. и 149. Статута Универзитета у Источном Сарајеву и чланове 5, 6. и 38. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за избор у звање, Наставно-научном вијећу Филозофског факултета и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука: О1-С-18-LX/19 Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, од 31. 1. 2019.
Дневни лист, датум објаве конкурса
Глас Српске, 13. 2. 2019. године
Број кандидата који се бира
1 (један)
Звање и назив уже научне/умјетничке области, уже образовне области за коју је конкурс расписан, списак предмета
Ванредни професор, Историја савременог доба
Број пријављених кандидата
1 (један)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Драга (Вукота) Мاستиловић
Датум и мјесто рођења
26. 10. 1974. године, Гацко
Установе у којима је кандидат био запослен
Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву
Звања/радна мјеста
Асистент, виши асистент и доцент
Научна област
Историја савременог доба
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
Удружење историчара Републике Српске «Милорад Екмечић» - председник Академија наука и умјетности Републике Српске – потпредседник Одбора за историјске науке
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Филозофски факултет УИС, уписао 1997, завршио 2002. године

Назив студијског програма, излазног модула
Студијски програм за историју
Стечени академски назив
Професор историје
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Филозофски факултет Универзитета у Београду, уписао 2003, магистрирао 2007.
Назив студијског програма, излазног модула
Постдипломске-магистарске студије историје
Стечени академски назив
Магистар историје
Наслов магистарског/мастер рада
<i>Политичке, економске и културне прилике у Херцеговини 1918-1929. године</i>
Ужа научна/умјетничка област
Историја Југославије
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Филозофски факултет Универзитета у Београду, 14. 02. 2014. године
Наслов докторске дисертације
<i>Српска елита из Босне и Херцеговине у политичком животу Краљевине СХС/Југославије (1918-1941)</i>
Ужа научна област
Историја Југославије
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Филозофски факултет УИС, асистент, 2003-2007. 2. Филозофски факултет УИС, виши асистент, 2007-2014. 3. Филозофски факултет УИС, доцент, 2014-2019.
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора
Књиге: - <i>Херцеговина у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца (1918-1929)</i> , ИП "Филип Вишњић", Београд 2009. (монографија 486 стр.) - <i>Између српства и југословенства, српска елита из Босне и Херцеговине и стварање Југославије</i> , Арт принт, Бања Лука, 2012. (студија, 296 стр.); <i>Између српства и југословенства, српска елита из Босне и Херцеговине и стварање Југославије</i> , II допуњено издање, Београд - Гацко, СПКД Просвјета Гацко, ИП Филип Вишњић Београд – 2012, 398 стр. - <i>Херцеговина кроз вијекове</i> (прилози за историју), Билећа 2012. (монографија, 542 стр. коауторство са мр Тодором Дутином) - Др Јован Радуловић, <i>Славно доба Мостара</i> , Мостар 2010. (монографија 404 стр., копроређивач са др Ранком Поповићем) - Саво Скоко, Милан Граховац, <i>Злочини Независне Државе Хрватске и њемачког окупатора у Херцеговини 1941-1945. године</i> , Зборник докумената, том I, СПКД Просвјета, општински одбор Гацко, ИП „Филип Вишњић“ Београд, Београд 2011. (зборник докумената, 453 стр., копроређивач са Горданом Мاستиловић). - Саво Скоко, Милан Граховац, <i>Злочини Независне Државе Хрватске и њемачког окупатора у Херцеговини 1941-1945. године</i> , Зборник докумената, том II, СПКД

Просвјета, Општински одбор Гацко, ИП Филип Вишњић - Београд, Београд 2012. (Зборник докумената, 426. стр., копроређивач са Горданом Мاستиловић).

Чланци, прилози, расправе и прикази:

- *О попу Радојици Перишићу и јунском устанку херцеговачких Срба*, „Религија“, Часопис за интердисциплинарно истраживање религије, Шабац, 2004, стр. 7-22.
- *Promjene u etničkoj strukturi stanovništva Bosne i Hercegovine u XX vijeku – uzroci i posljedice*, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa *Balkan i ranonija kroz istoriju*, Novi Sad, 2006, стр. 359-377.
- *Мостар као културно средиште херцеговачких Срба крајем XIX и почетком XX вијека*, Зборник радова са научног скупа: *Допринос Срба Босне и Херцеговине науци и култури*, Пале 2007, стр. 279-303.
- *Херцеговачке немирне године 1918-1921*, I дио, *Нова Зора*: бр. 13, Прољеће 2007, Билећа – Гацко, 2007, стр. 252-264.
- *Херцеговачке немирне године 1918-1921*, II дио, *Нова Зора*: бр. 14, Љето 2007, Билећа – Гацко, 2007, стр. 356-364.
- *Научни допринос др Младена Вукомановића историјској науци*, Зборник радова са Ћоровићевих сусрета *Српска проза данас* у Билећи и научног скупа историчара *Допринос Срба из Херцеговине српској историографији и култури* у Гацку, одржаних 2006, Билећа-Гацико, 2007, стр. 354-360.
- Др Божидар Маџар и Митар Папић, *Политика и православна црква у Босни и Херцеговини 1918 – 1941*“, Зборник радова Филозофског факултета у Источном Сарајеву, бр. 8, Пале, 2006, стр. 605-609 (приказ). Приказ је објављен и у: *Годишњак Православног богословског факултета „Свети Василије Острошки“* у Фочи, бр. 6, Фоча, 2007, стр. 377-381.
- *Борба пушком и пером* (Алекса Тепавчевић, *Борба за слободу, сјећање на четничку борбу 1941 – 1950*), *Голија*, бр. 9, Никшић, 2008, стр. 47 – 49 (приказ).
- *Животно дјело др Милана Гаковића*, поводом постхумног објављивања књиге: Др Милан Гаковић, *Савез земљорадника (Земљорадничка странка) 1919 – 1941*, Зборник радова Филозофског факултета у Источном Сарајеву, бр. 10, Пале 2008. (Приказ)
- *Српска интелигенција у Херцеговини према анексији Босне и Херцеговине 1908. године*, Међународни научни скуп: *Анексија БиХ – поводом стоте годишњице*, одржан у Бањој Луци 2008, Бања Лука 2009.
- *Просвјетне прилике у Херцеговини 1918-1929. године*, Зборник за историју Босне и Херцеговине бр. 6, САНУ, Београд 2009.
- *Гимназије у Херцеговини 1918 – 1941. године*, Зборник радова са научног скупа: *Наука и настава на Универзитету*, одржаног на Палама 2008, Пале 2009.
- *Тотално затирање српског имена, вјере и језика*, поводом Зборника радова: *Затирање Срба у Хрватској*, Српски језик, бр. , Београд 2009. (Приказ).
- *Радићеве борбени одреди "Сељачка полиција" у Босни и Херцеговини 1924. године*, Гласник архива и друштва архивских радника Републике Српске, бр. 2, Бања Лука 2010.
- *Једно виђење јужнословенског уједињења*, Гласник Архива и друштва архивских радника Републике Српске, бр. 2, Бања Лука 2010.
- *Др Јован Радуловић - предани љетописац Мостара*, *Нова Зора* бр. 24, Зима 2009/2010, Билећа - Гацко 2010. (коауторство са др Ранком Поповићем).
- *Школа „Анала“ и идеал „тоталне историје“ у свјетлу мултидисциплинарности*, Зборник радова са научног скупа *Интердисциплинарност и јединство савремене*

науке, одржаног на Палама 2009, Пале 2010.

- *Радови Васиља Поповића о историји Босне и Херцеговине*, Зборник радова са Ћоровићевих сусрета Српска проза данас у Билећи и Научног скупа историчара „Васиљ Поповић и Јевто Дедијер“ у Гацку, одржаних 2008, Гацко - Билећа 2010.

- *Српска црква и народ у средњовјековној Босни и Херцеговини у књижевноисторијским погледима Нићифора Дучића*, „Радови“ Филозофског факултета на Палама бр. 12, Пале 2010. (коауторство са др Сашом Кнежевићем).

- *Генеа настанка нововјековне српске елите у Босни и Херцеговини*, Зборник радова са научног скупа *Наука и политика*, одржаног на Филозофском факултету на Палама, маја 2010, Пале 2011.

- *Усташки злочини геноцида над дјецом у Херцеговини 1941. године*, Зборник радова са Пете међународне конференције о Јасеновцу, одржане у Бањој Луци маја 2011. године, Бања Лука 2011. (Рад је објављен и на енглеском језику). Са мањим допунама рад је објављен и у: „Видослов“, саборник Епархије захумско-херцеговачке, преображењски број 54/2011, Требиње 2011.

- *Приказ књиге проф. др Воја Ковачевића "Живот и дјело Јоаникија Памучине"*, „Видослов“, саборник Епархије захумско-херцеговачке, васкршњи број 53/2011, Требиње 2011.

- *Гроф Сава Владиславић у тумачењима новије српске историографије*, Зборник радова са Ћоровићевих сусрета Српска проза данас у Билећи и Научног скупа историчара „Владиславићи и Милорадовићи“ у Гацку, одржаних 2010. године, Билећа-Гацко 2011.

- *Прилике у Херцеговини у периоду Фочанске републике*, у: *Горње подриње у зиму 1941/1942*, Зборник радова са Округлог стола под називом „Фочански прописи у свјетлу историје и савремености“, који је одржан у Фочи, 9. маја 2008, Београд 2012.

- „*Крик очајника*“ *стотину година послје (О Владимиру Гађиновићу и српској данашњици)*, „Крајина“, бр. 40, Бања Лука 2012.

- *Југословенство српске елите из Босне и Херцеговине до Првог свјетског рата*, Зборник радова са Научног скупа „Наука и идентитет“, одржаног на Филозофском факултету на Палама 2011, Пале 2012. године.

- *Национална идеологија Риста Радуловића и „Народове групе“ 1907 - 1914. године*, Зборник радова са Ћоровићевих сусрета Српска проза данас, у Билећи, и Научног скупа историчара "Херцеговина под Аустро-Угарском" у Гацку, одржаних 2011. године, Билећа-Гацко 2012.

- *Др Никола Стојановић између српства и југословенства*, Зборник за историју Босне и Херцеговине, бр. 7, САНУ, Београд 2012.

- *Српска политичка елита из Босне и Херцеговине и Југословенска демократска лига 1918-1919. године*, „Споменица академика Здравка Антонића“, Бања Лука 2012.

- *Херцеговачки батаљон црногорске војске у Италији према свједочењима повратника из Гаете*, «Историјски записи», LXXXVI/1-2, Подгорица, 2013, стр. 111-130.

- *Политичке прилике у Херцеговини 1918-1941. године*, Зборник радова са Ћоровићевих сусрета Српска проза данас у Билећи и Научног скупа историчара: *Херцеговина у Краљевини СХС/Југославији (1918-1941)* у Гацку, одржаних 2012. године, Билећа-Гацко, 2013, стр. 252-277.

- *Иво Андрић као историчар и његова научна перцепција ислама у Босни и Херцеговини*, Зборник радова са Међународног научног скупа: „Паисиеви четенија - Иво Андрић и балканското историческо битие“, Пловдив 2-3 ноември 2012,

Пловдивски универзитет „Паисий Хелендарски“, Филолошко-историјски факултет, научни трудове, том 50, кн. 1, сб. Б, 2012.

Радови послје је посљедњег избора/реизбора

Монографије:

1. Драга Мاستиловић, *Затирање Срба у Босни и Херцеговини у XX вијеку*, Београд 2017. године (292. стр.). Књига је доживела више издања и објављена је на енглеском и немачком језику, док је у штампи превод књиге на руски језик.

На основу прворазредне архивске грађе и релевантне литературе, аутор је истражио и синтетизовао један дуготрајни историјски процес чије корене можемо тражити још дубоко у XIX веку. Током XX века српски народ у Босни и Херцеговини доживео је тешка страдања и планско истребљење, које је довело у питање биолошки опстанак Срба на том простору. У току Првог светског рата, Срби у Босни и Херцеговини су се по први пут суочили са концентрационим логорима, чак и за децу, институцијом таоца као масовном појавом и разноврсним терором над њима и то од стране државе чији су поданици били. Међутим, ма колико то савременицима тада изгледало као злочинства неспојива са једном цивилизованом европском државом у XX веку, ипак оно што су Срби у Босни и Херцеговини доживели у оквирима Независне Државе Хрватске током Другог светског рата, не би се могло упоредити ни са најопскурнијим временима средњег века. Масовно затирање у концентрационим логорима људи, жена и деце, њихово убијање на најсвирепије начине, бацање по крашким јамама, често живих жртава, спаљивање, касапљење и разноврсно мучење, показали су свирепост која је непојмљива здравом људском разуму. На стотине хиљада Срба из Босне и Херцеговине пали су као жртве геноцида Независне Државе Хрватске, то јест настојања те злочиначке творевине да простор од Дрине до Јадранског мора потпуно очисти, првенствено од Срба, а затим и Јевреја и Рома. Страдање и масовно истребљивање Срба у Босни и Херцеговини у два светска рата оставило је катастрофалне последице на демографску слику Босне и Херцеговине, када је у питању српски народ. Осим тога, две планске колонизације становништва из пасивних и сиромашних крајева Босне и Херцеговине у плодне равничарске крајеве Војводине, Косова и Метохије и Славоније, а које су проводиле Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца након Првог светског рата и социјалистичка Југославија након Другог светског рата, додатно су слабили биолошку основу српског народа у Босни и Херцеговини. Коначно, након Другог светског рата одвијали су се процеси, пре свих катастрофално негативан миграциони салдо и смањен природни прираштај, који ће уз већ поменуте факторе, довести до демографског колапса српског народа у Босни и Херцеговини у другој половини XX века. Попис становништва из 1971. године показао је да Срби по први пут нису релативна већина становништва у Босни и Херцеговини, а то је отворило неке нове процесе и наметнуло нова историјска искушења српском народу у Босни и Херцеговини. Суочени са претњом да се у распаду југословенске државе нађу затворени у оквире једне нове, доминатно муслиманске државе Босне и Херцеговине, и да им се опет наметне граница на Дрини, Срби су одговорили стварањем Републике Српске. Осим великих страдања у рату 1992-1995. године српски народ у Босни и Херцеговини је масовно покренут са својих вековних огњишта, што је с једне стране довело до њихове етничке хомогенизације у границама Републике Српске, али и с друге стране до етничког чишћења са простора гдје су они вековима били доминатно већинско становништво, као што је на пример простор Босанске Крајине. Посебно негативна последица рата

1992-1995. године било је масовно исељавање српског народа из Босне и Херцеговине посебно у Србију и Црну Гору, али и широм света. Трагично историјско искуство XX века свело је српску нацију западно од реке Дрине на „остатке остатака“ које данас од потпуног затирања на том простору једино штити институционални оквир Републике Српске. Међутим, процеси масовног исељавања из Републике Српске, након рата 1992-1995. године, изазвани највише економским факторима, а који у последње време попримају обресе неке врсте тихог егзодуса, прете да у деценијама које долазе, српски народ у Босни и Херцеговини и уопште западно од реке Дрине сведу на ниво статистичке грешке, што је у Хрватској већ случај.

2. Драга Мاستиловић, Милош Ковић, *Право на историју (Свједочење у процесу одбране генералу Ратку Младићу пред Хашким трибуналом)*, Београд 2018.

Ово коауторско дело настало је из процеса Хашког трибунала против генерала Ратка Младића, тачније као научна експертиза вредности и веродостојности два извештаја америчког историчара Роберта Ц. Доније, под насловима: *Позадина, политика и стратегија опсаде Сарајева 1991-1995.* и *Битни изводи из расправа у Скупштини Републике Српске, релевантни за оптужницу против генерала Ратка Младића.* Пажљиво анализирајући поменуте радове и упоређујући их са широким спектром изворне грађе и литературе, коју поменути аутор није користио, аутори су показали да поменути извештаји имају низ слабости и непоузданости те да је сасвим очигледно да су они писани искључиво за потребе Хашког трибунала, а не да покажу целовиту, а самим тим и истиниту слику трагичних догађаја на простору Босне и Херцеговине у периоду 1992-1995. године.

Поглавља у књигама:

1. *Лексикон Првог светског рата*, Београд 2015, 421 стр. (Поглавља: „Срби у Босни и Херцеговини између државе Србије и идеологије југословенства“, „Срби из Босне и Херцеговине у аустроугарској војсци и као добровољци“, „Аустроугарска политика према Србима у Босни и Херцеговини 1914. године“)

У издавачком подухвату Института за савремену историју из Београда и Друштва историчара Србије под насловом *Лексикон Првог светског рата*, аутор Драга Мاستиловић дао је свој допринос са три поглавља која у суштини обухватају најбитније сегменте историје Срба у Босни и Херцеговини у периоду Првог светског рата, почевши од идеолошких лутања између српства и југословенства, затим учешћа Срба из Босне и Херцеговине у војним формацијама зараћених страна, као и аустроугарску политику према Србима у Босни и Херцеговини 1914. године. На тај начин, аутор је систематизовао тегобно историјско искуство кроз које је прошао српски народ у Босни и Херцеговини током Првог светског рата, истрајно се борећи за ослобођење и уједињење у прву заједничку државу Јужних Словена.

2. *На зли пут без повратка – Од Острога преко Зиданог Моста до Похорја*, Цетиње 2015, 351-371. (Поглавље: „Херцеговци на *Босанској голготи* 1944/1945“)

Књига под насловом *На зли пут без повратка* представља зборник радова посвећен страдању делова Југословенске војске у отаџбини из Црне Горе и Херцеговине, који су се у зиму 1944/1945. године повлачили прво према Босни, а затим у пролеће те

године кроз Босну, Хрватску и Словенију према савезничким снагама у Аустрији. На том путу, највећи број припадника ових војних формација страдао је у борбама са снагама НДХ и НОП-а, а велики број њих био је брутално побијен на разним стратиштима у Словенији. Колега Мاستиловић је истраживачки допринос овој трагичној страници српске историје дао својим поглављем под насловом *Херцеговци на босанској голготи*, у коме је пратио повлачење, борбе и страдања бораца из Херцеговине у редовима Југословенске војске у отаџбини у зиму и пролеће 1945. године.

Приређене књиге:

1. Томо Братић, *Сабрани радови*, књига I, Етнографски радови, Гацко 2016. године (403. стр.), коприређивач са проф. др Ранком Поповићем.

Етнограф, историчар, приповедач, културни и просветни радник, свештеник Томо Братић, припадао је оној генерацији херцеговачких свештенослужитеља и исконских бунтовника који су крајем XIX и првих деценија XX века пером и живом речи самоуверено најављивали ново доба, али и били активни судионици културне, просветне и националне борбе против аустроугарског окупатора. У српској култури Братић је остао упамћен првенствено као етнограф, што је и разумљиво, јер половину његове библиографије, барем обимом, заузимају етнографски радови. Колега Мاستиловић је коприређивач прве књиге његових сабраних радова, која обухвата етнографске списе.

Радови:

1. Драга Мاستиловић, *Улога муслимана у геноциду над Србима у Источној Херцеговини 1941/1942. године*, Зборник радова са Округлог стола: „Злочини Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима 1941/45. године на простору Херцеговине“, одржаног у Требињу 28. септембра 2013. године, Бања Лука 2014, 111-128. (Рад је преведен и објављен и на енглеском језику: Draga Mastilović, *The role of muslims in the genocide against Serbs in Eastern Herzegovina in 1941/1942*, NDH Atrocities against the Serbs, Jews and Roma in Herzegovina 1941-1945, Proceedings – Round Table, Trebinje, September 28th, 2013, Banja Luka 2014, 111-126).

Једна од карактеристика геноцида над Србима у Источној Херцеговини, у Другом свјетском рату, јесте и то да су највећи број масовних злочина извршили домаћи муслимани, неријетко прве комшије жртава. Пре свега, карактеристично је да су у Источној Херцеговини муслимани 1941. године масовно приступили усташком покрету и организовано вршили злочине над Србима. Осим тога, по исказаној свирепости и бруталности с којом су извршавали поменуте злочине, муслимани нису нимало заостајали за својим хрватским налогодавцима и идеолозима.

2. Драга Мастиловић, *Младобосанци између српства и југословенства*, Ћоровићеви сусрети, Научни скуп историчара у Гацку: „Сарајевски атентат 1914“, Гацко, 2014, 96-113. (Рад је објављен и у часопису *Политеиа* – год. IV, бр. 7, Бања Лука 2014, 93-106).

Младобосанска генерација, није била јединствених, а посебно не јасних гледишта по питању југословенства, мада се управо та генерација сматра главним носиоцем југословенске идеје у Босни и Херцеговини пред Први свјетски рат. Њихова

идеолошка лутања углавном су се кретала између дијаметрално супротних погледа двојице главних идеолога Владимира Гаџиновића и Димитрија Митриновића.

3. Драга Мاستиловић, *Покољи Срба у Сребреници у Другом свјетском рату*, Зборник радова са Шесте међународне конференције: „Јасеновац – геноцид и злочини Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима у Другом свјетском рату“, Бања Лука 19-20. мај 2014, 409-432. (Рад је објављен и на енглеском језику: *Massacres of the Serbs in Srebrenica in the Second World War, Jasenovac Genocide and Crimes of The Nezavisna Država Hrvatska (Independente State of Croatia) against Serbs, Jews and Roma in World War II/ The preceedings, Banja Luka – Donja Gradina 19th and 20th May 2014, 411-434.*

Према документима Земаљске комисије за утврђивање злочина, које колега Мاستиловић обилно користи у овом раду, усташе су у сребреничком срезу у периоду од 1941. до 1945. године убиле 1076 одраслих људи, 546 жена, 210 стараца и 430 дјеце, што укупно износи 2262 жртве. Осим ријетких изузетака све жртве усташког терора били су Срби православни. То значи да је у срезу Сребреница у току Другог свјетског рата убијено преко 2200 Срба, али ни та цифра није коначна, јер све жртве нису регистроване, а посебно мала дјеца и одојчад која још увијек нису била ни добила име, па их тако и нема на попису жртава. Од укупног броја жртава сребреничког среза у Другом свјетском рату (3281), православни Срби су чинили око 68%, што значи више од двије трећине свих жртава. Највише њих убијено је из ватреног оружја – 1129, објешено је 9, заклано ножем 663, измрцварено разним методама мучења 348, умрло касније од последица мучења 95, убијено у логорима 18. Несумњиво, ови подаци говоре довољно сами за себе и није им потребан никакав други коментар.

4. Драга Мастиловић, *Масакр Срба у Сребреници, Залазју, Брежанима и Витловцу 14. и 15. јуна 1941. године*, Зборник радова са Научног скупа: „Страдање Срба сребреничког краја у 20. вијеку“, који је оджан у Сребреници 26. јуна 2014. године, Сребреница 2014, 65-82.

Један од најмасовнијих и најбруталнијих злочина који је извршила Независна Држава Хрватска над српским становништвом у сребреничком срезу, у периоду 1941-1945. године, био је злочин који је извршен 14. и 15. јуна 1943. године у вароши Сребреница и селима Залазје, Брежани и Витловац. Том приликом, 29. стајаћа дјелатна бојна НДХ, коју је чинило 136 муслимана и 140 Хрвата, под командом натпоручника Јосипа Курелца, за само два дана убила је на најбруталнији начин најмање 229 недужних српских цивила: људи, жена и дјеце у доби од једне до преко деведесет година старости. Међу убијенима, поред одраслих особа, налазило се и око 80 дјеце од једне до шеснаест година старости. Ватреним и хладним оружјем, сјекирама и ножевима убијане су по кућама читаве породице. На тај начин за само два дана угашени су у потпуности многи српски домови у Сребреници и околним селима. Рад је написан скоро искључиво на основу прворазредне архивске грађе.

5. Драга Мастиловић, *Организовање Југословенске радикалне заједнице у Врбаској бановини и општински избори 1936. године*, „Радови“ часопис Филозофског факултета у Бањој Луци – Бр. 19, Бања Лука 2014, 55-77.

Формирање Југословенске радикалне заједнице у Врбаској бановини 1935/36. године одвијало се под непосредним утицајем бана Богољуба Кујунџића и групе истакнутих радикала предвођених др Тодором Лазаревићем, као и народних посланика из ове бановине који су се 1935. године определијелили за политику Милана Стојадиновића. Захваљујући највише њима, ЈРЗ је успјела да привуче знатан број присталица из

редова српског народа у Врбаској бановини, за разлику од већине других бановина које су захватале дијелове Босне и Херцеговине, гдје су Срби били незадовољни препуштањем апсолутне власти Мехмеду Спаху у овим покрајинама, од стране М. Стојадиновића. С друге стране, муслимански гласачи у овој бановини нису масовно подржали одлуку вођства Југословенске муслиманске организације да своју страначку структуру утопи у ЈРЗ, па су се с тога нерадо опредјељивали за ову странку, али су радо прихватили промјене у општинским структурама власти, које су дошле као посљедица формирања ЈРЗ. Општински избори на простору Врбаске бановине 1936. године показали су премоћ ЈРЗ, али већ на парламентарним изборима 1938. године показала се крхка структура ове странке и незадовољавајућа политичка подршка бирача у Врбаској бановини политици ЈРЗ.

6. Драга Мاستиловић, *Штампа у Босни и Херцеговини о Сарајевском атентату и Јулској кризи*, Ћоровићеви сусрети, Научни скуп историчара у Гацку, Зборник радова: „Босна и Херцеговина у Првом свјетском рату“, Гацко, 2015, 75-86. (Рад је објављен и у књизи: *Одјеци – Европска штампа у Сарајевском атентату и јулској кризи*, Бања Лука 2015).

Штампа у Босни и Херцеговини уочи Првог свјетског рата била је вјеран одраз политичке, националне и вјерске подијељености друштва. Осим режимског „Сарајевског листа“ и све три вјерске заједнице имале су један или више политичких листова који су заступали њихове политичке, вјерске и националне интересе. Осим тога, тадашња српска политичка елита била је међусобно дубоко подијељена и завађена, па је политичке и националне интересе српског народа у БиХ заступало неколико политичких листова, често међусобно супротстављених ставова. Сва та подијељеност политичке сцене Босне и Херцеговине пред Први свјетски рат, недвосмислено је дошла до изражаја и приликом писања штампе о догађајима у вези са посјетом аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда Босни и Херцеговини, јуна 1914. године.

7. Драга Мастиловић, *Српска политичка елита у Босни и Херцеговини и Први балкански рат*, Зборник радова са међународног научног скупа: „Први балкански рат 1912-1913 – историјски процеси и проблеми у светлости стогодишњег искуства“, Српска академија наука и умјетности, Научни скупови, књ. CXLVII, Одељење историјских наука, књ. 35, Београд 2015, 129-150.

Српска политичка и интелектуална елита у Босни и Херцеговини дочекала је почетак Првог балканског рата са дубоким националним фрустрацијама, које је изазвала анексија Босне и Херцеговине од стране Аустро-Угарске, 1908. године, а уз то оштро међусобно подијељена и изложена отвореном, непријатељски расположеном, муслиманско-хрватском блоку у Сабору. Због тога је почетак рата дочекан са великим надама и израженом националном еуфоријом, коју није могао зауставити ни репресивни аустроугарски апарат власти. Осим добровољаца, који су прелазили границу и прикључивали се српској и црногорској војсци, српски народ у Босни и Херцеговини, настојао је да сакупљањем добровољних прилога за Црвени крст помогне ослободилачку борбу двије српске краљевине. За то вријеме, српска политичка елита у Босни и Херцеговини настојала је да новинским чланцима, јавним иступима, поздравним телеграмима и посебно познатом декларацијом саборских посланика, изрази подршку Србији и Црној Гори. Због тога су се непрестано налазили под притиском агресивног и изражено антисрпски расположеног земаљског поглавара Оскара Потјорека. Врхунац аустроугарског притиска на српски народ и

његову политичку елиту у Босни и Херцеговини, био је завођење „изнимних мјера“, почетком маја 1913. године, када су, поред осталих репресивних мјера, забрањена и укинута 304 српска друштва и установе. Ипак, и поред свега тога, српска политичка и интелектуална елита у Босни и Херцеговини могла је бити задовољна послије балканских ратова, јер је била увјерена да дан ослобођења и националног уједињења српског народа на Балкану више није тако далеко, као што је то изгледало након анексије 1908. године.

8. Драга Мاستиловић, *Народовци – Једно поглавље националне борбе Срба у Босни и Херцеговини против аустро-угарског окупационог режима*, „Голија“, бр. 21, Никшић, 2015, 4–9.

У националној борби Срба Босне и Херцеговине против аустроугарског окупационог режима пред Први свјетски рат, посебно мјесто припадало је тзв. „херцеговачкој опозиционој групи“, која је по свом листу *Народ* била познатија као „*Народова група*“ или „Народовци“. Ова група српских интелектуалаца и политичара почела се окупљати у Мостару 1906. године, након што је сукоб старије генерације националних бораца, који су водили борбу за црквено школску аутономију, и млађе генерације, коју су чинили универзитетски образовани српски политичари, кулминирао избацивањем Васиља Грђића и Ђорђа Чокорила из уредништва листа *Српска ријеч* у Сарајеву. „Народовци“ ће, уз Кочићеву опозициону групу у Крајини, убрзо постати најоштрији критичари не само аустроугарског окупационог режима у Босни и Херцеговини већ и оштри критичари опортунизма старих бораца за црквено-школску аутономију, предвођених Војиславом Шолом, Глигоријем Јефтановићем и другима. Као идејног вођу ове групе савременици су сматрали уредника листа *Народ* Риста Радуловића Ринду, човјека који је плијенио својом моралном чврстином и личном храбрости и несумњиво давао тон читавој политичкој и националној акцији „*Народове* групе“.

9. Драга Мастиловић, *Младобосанци муслиманске вере*, Зборник радова са међународног научног скупа: „Срби и Први светски рат“ одржаног 13-15. јуна 2014, Српска академија наука и уметности, Научни скупови књ. СЛ, Одељење историјских наука, књ. 37, Београд 2015, 167-184. (Рад је објављен и на енглеском језику: Draga Mastilović, *The Young Bosnians of Muslim Faith*, „The Serbs And The First World War 1914-1918“, Proceedings of the International Conference held at the Serbian Academy of Sciences and Arts Belgrade, June 13-15, 2014, Belgrade: Serbian Academy of Sciences and Arts, Scientific Meetings, Volume CXLIX, Department of Historical Sciences, Book 36, Belgrade 2015, 153-168).

Муслиманска омладина у Босни и Херцеговини била је видно присутна у редовима Младе Босне, а ова појава била је у прво вријеме уско везана са покретом за национализовање муслимана у српском националном смислу, који је од почетка XX вијека почео да захвата муслиманску омладину у Босни и Херцеговини. Овај покрет био је најинтензивнији у Мостару, гдје муслимански омладинци већ почетком XX вијека постају чланови тајних српских ђачких организација. Посебан замањ покрет је добио кроз дјеловање младог мостарског пјесника Османа Ђикића, који се свом снагом залаже за уску сарадњу Српске и Муслиманске народне организације у борби против аустроугарског окупационог режима, посебно у периоду анексије Босне и Херцеговине 1908. године. Ову сарадњу успјеле су да прво омету, а затим и да онемогуће аустроугарске власти, али је српска национална свијест међу муслиманском омладином у Босни и Херцеговини већ била узела, за аустроугарску

власт, забрињавајућег маха. Ови омладинци, заједно са својим колегама православним Србима, стварају тајна ђачка револуционарна друштва чији је основни циљ рушење аустроугарске власти и уједињење Босне и Херцеговине са Србијом и Црном Гором.

10. Драга Мاستиловић, *Радован Самарџић и епска вертикала српске историје*, „Голија“, бр. 22, Никшић, 2016, 11-13.

Радован Самарџић спада у ред ријетких историчара који су се бавили српском традицијом и епском вертикалом српске историје, али је несумњиво први од историчара који је успио да епску пјесму и српског гуслара смјести у онај контекст који му у историји српског народа и припада. Ријетко се ко од српских историчара, као Радован Самарџић, усуђивао да тако дубоко понире у епске исказе српског гуслара и да, трагајући за њиховом потврдом чак и у архивским изворима, на тај начин, спозна њихов историјски смисао и надасве националну мисију, успостављајући тако не само праву мјеру између српске критичке историографије и српске народне епике, већ презентујући и неку врсту историје српског епа и његовог вишевијековног развоја.

11. Драга Мастиловић, *Неколико података о кнезу Јовану Зимоњићу (прилог проучавању породице Зимоњић)*, Ћоровићеви сусрети, Научни скуп историчара у Гацку: „Херцеговачки устанак 1875-1878“, Гацко, 2016, 161–174.

Гатачка породица Зимоњић дала је велики број знаменитих историјских личности, али је због недостатка историјских извора и недостатка ваљаног истраживања, велики број њих остао запретен у тминама историје. Такав је случај и са кнезом Јованом Зимоњићем, без сумње веома значајној историјској личности, који је живио у другој половини XVIII и првој половини XIX вијека, а о коме више података нуди народно предање него научна историографија. Захваљујући новим историјским изворима отворила се могућност да критичка историографија установи неколико важних детаља из живота кнеза Јована Зимоњића. Ти подаци, такође, омогућавају научној историографији да установи да су до сада помињани подаци о годинама рођења и смрти кнеза Јована, али и још неколико припадника ове породице, били нетачни.

12. Драга Мастиловић, *Индустрија Врбаске Бановине*, „Радови“ Филозофског факултета Пале, бр. 18, Пале 2016, 87-102.

У тренутку стварања Врбаске бановине, 1929. године, на простору који је она обухватила, индустрија је била на веома ниском нивоу, а њену окосницу чинили су индустријски погони настали још у вријеме аустроугарске окупације. Период од 1929. до краја 1933. године био је период благог успона индустријске производње на том простору и поред велике економске кризе, која је тада владала у свијету. У периоду од 1934. до 1938. године индустрија је на простору Врбаске бановине више стагнирала него што се развијала, а кризом је најтеже била погођена дрвна индустрија, иначе најважнија индустријска грана ове бановине. Ни у периоду од 1938. до 1941. године стање по питању индустријске производње није се значајније поправило. Статистички подаци показују да је у односу на остале бановине, најспорији индустријски напредак у овом периоду имала управо Врбаска бановина. Највећи број индустријских погона на простору Врбаске бановине припадао је дрвној индустрији, затим су по бројности долазиле електричне централе, а затим погони прехрамбене индустрије. Такође, дрвна индустрија запошљавала је и највећи број радника Врбаске бановине.

13. Драга Мастиловић, *Затирање Срба у Босни и Херцеговини у XX вијеку* –

историјски контекст настанка Републике Српске, Зборник радова са научног скупа: „Двадесет пет година Народне скупштине Републике Српске“, Академија наука и умјетности Републике Српске, Научни скупови, књ. XLI, Одјељење друштвених наука, књ. 37, Бања Лука 2017, 87-105.

Ни вијекови турске окупације, процеси исламизације и унијаћења, буне, ратови, миграције и сваковрсни терор нису успјели да униште Србе као већински народ у Босни и Херцеговини, јер су и пред Први свјетски рат Срби православни чинили више од 43% становништва ових покрајина. Али, у XX вијеку, два свјетска рата и надамне планирани геноцид над српским народом који је спровођен у оквиру њих, затим двије планске колонизације, појачане миграције и на крају негативна стопа прираштаја, учинили су да 1991. године Срби православни чине једва нешто више од 31% становништва Босне и Херцеговине, не рачунајући оне који су се изјаснили као Југословени. Ови подаци несумњиво свједоче о томе да је српски народ у Босни и Херцеговини био мета планског уништења током XX вијека.

14. Драга Мاستиловић, *Југословенско искуство српске националне интеграције на примјеру Срба у Босни и Херцеговини у периоду 1918-1929. године*, „Радови“ Филозофског факултета Пале, бр. 19, Пале 2017, 7-21.

Стварањем Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1918. године, српска политичка и интелектуална елита сматрала је ријешеним српско национално питање на Балкану. Због тога је одбрана југословенске државе предствљало његов превасходни национални задатак у наредном периоду. укидање покрајинских управа 1924. године, схваћено је као прворазредни национални догађај, којим је коначно избрисана граница на Дрини која је вијековима раздвајала српски народ. Политичка острашћеност и разједињеност српског гласачког тијела у Босни и Херцеговини у том периоду онемогућавала је националну хомогенизацију, а српска интелектуална елита није била у стању да изради српски национални програм на нивоу читавог националног корпуса, па самим тим ни на нивоу Босне и Херцеговине. Идеолошки сукоби изазивани су југословенским одређењем једног дијела српске политичке елите, а непостојање српског националног програма, условило је да већина српских политичара из Босне и Херцеговине са олакшањем дочека Шестојануарски режим краља Александра 1929. године, који су сматрали као нужност, иако се нису слагали са недемократским методама којима је спровођен

15. Драга Мастиловић, *Срби из долине Неретве и споразум Цветковић – Мачек 1939. године*, „Глас“ САНУ, CDXXVIII, Одељење историјских наука, књига 18, Београд 2018, 533-549.

Након завођења шестојануарског режима краља Александра и стварања бановина 1929. године, долина Неретве нашла се у саставу Приморске бановине са сједиштем у Сплиту. Пошто је било очигледно да се на тај начин долина Неретве веже за бановину са етнички већинским хрватским становништвом, Срби из долине Неретве су већ тада изражавали отворену бојазан да су препуштени хрватској интересној зони у оквиру Краљевине Југославије и покушали да деуптацијама краљу Александру, те меморандумима и елаборатима поправе овакво стање. Али, десет година касније, када су започели преговори између предсједника краљевске владе Драгише Цветковића и вође хрватске опозиције Влатка Мачека око стварања Бановине Хрватске и разграничавања Срба и Хрвата у оквиру Краљевине Југославије, Срби из долине Неретве су схватили сву погубност по њих одлука државног врха из 1929. године. Због тога су изнова покушали да се једном депутацијом и меморандумом изборе за своје право да не живе у оквирима Бановине Хрватске.

16. Draga Mastilović, Miloš Ković, *The Use and Abuse of History: Clio Behind The international Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia Bars*, „Српски историјски часопис“, бр. 1, Бања Лука – Источно Сарајево, 2018, 172-196.

Чланак је посвећен анализи два извјештаја: *Позадина, политика и стратегија опсаде Сарајева 1991-1995* и *Битни изводи из расправа у Скупштини Републике Српске релевантни за оптужницу против Ратка Младића 1991-1996*, које је за потребе Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију саставио историчар Роберт Џ. Дониа. Чланак је у ствари дио студије која је касније објављена под насловом *Борба у историју*.

Прикази:

1. Драга Мاستиловић, *Споменик покољењу за пјесму створеном* (Војислав Максимовић, *Споменица Младе Босне 1914-2014*, I-II, СПКД „Просвјета“ – Главни одбор Пале, Завод за уџбенике и наставна средства Источно Сарајево, Пале – Источно Сарајево 2014), „Радови“ Филозофског факултета Пале, бр. 16, књ. 2, Пале 2014, 287–291. (приказ).
2. Драга Мастиловић, *Зоран Козић: Љубиње под Аустро-Угарском 1878-1918*, (Зоран Козић, *Љубиње под Аустро-Угарском 1878-1918*, Љубиње – Београд, 2014), „Радови“ Филозофског факултета Пале, бр. 17, Филозофске науке, Пале 2015, 361–364. (приказ).

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора

Држао вежбе из предмета: Историја Југославије, Општа савремена историја, Увод у историјске студије, Југославија од идеје до 1918; Историја Југославије 1941-1992, Европа и свет 1914-1939, Европа и свет 1939-1989, Увод у историјске студије и Историја историографије, на Катедри за историју Филозофског факултета на Палама.

Образовна дјелатност после последњег избора/реизбора

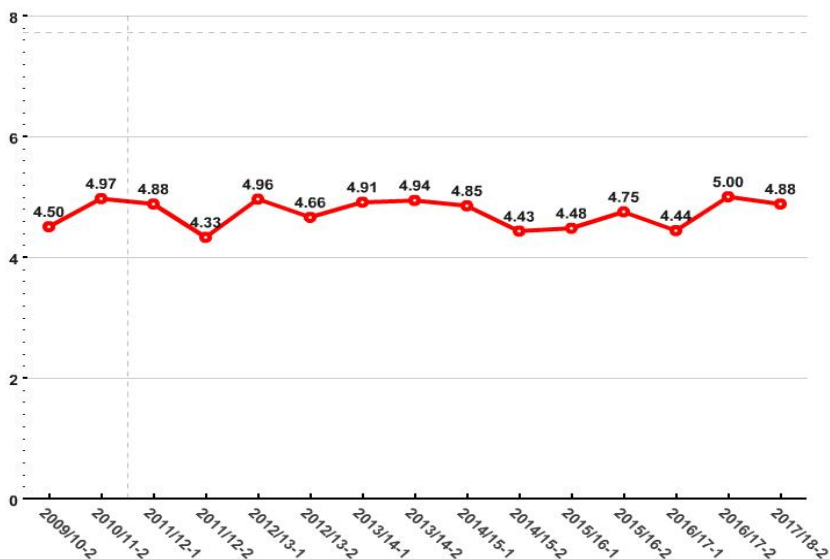
Кандидат је у изборном периоду доцента држао предавања из предмета: Југославија од идеје до 1918; Историја Југославије 1941-1992, Увод у историјске студије, Историја историографије, на основном додипломском студију, као и предавања из предмета: Методологија научно-истраживачког рада и Историја историографије на мастер студију историје, на Катедри за историју Филозофског факултета на Палама. Такође, кандидат је ангажован у настави на предмету Национална историја на Педагошком факултету у Бијељини, као и на докторским студијама историје, на предмету Босна и Херцеговина у XIX и првим деценијама XX века, на Филозофском факултету у Косовској Митровици.

Кандидат је био ментор на следећим мастер радовима:

- Зоран Хелета, *Горажде у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца (1918-1929)*, која је одбрањена на Филозофском факултету УИС, а рад је из уже научне области Историја савременог доба.
- Стефан Брадоњић, *Страдање Срба у Вишеградском срезу (1941-1945)*, која је одбрањена на Филозофском факултету УИС, а рад је из уже научне области Историја савременог доба.

Осим наведеног, кандидат је био члан четири комисије за одбрану магистарских радова и члан две комисије за одбрану докторских дисертација.

Поред наведеног, кандидат је постигао изузетне резултате у настави, о чему најбоље сведоче оцене студентске анкете, у којој студенти оцењују наставни рад сваког наставника и сарадника појединачно за сваки семестар оценом од 1 до 5, а чије резултате за сваки семестар појединачно у периоду од 2009/10. до 2017/18. године, презентујемо следећим графиконом:

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

У периоду од последњег избора у звање, кандидат је био члан истраживачког тима у пројекту под називом *Континуитет трајања и затирања – Историјске основе настанка Републике Српске*, који је финансирао Министарство науке Републике Српске. Затим, био је члан пројектног тима Универзитета у Источном Сарајеву на пројекту CULTURWB (Културвеб), који је финансирао Европска комисија у оквиру Еразмус + пројеката. Такође, тренутно је члан пројектног тима у пројекту: *Место и улога филозофских факултета у реформисаном савременом универзитету Републике Српске*, који финансира Министарство за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске.

Кандидат је члан редакција неколико научних часописа, главни уредник часописа *Радови Филозофског факултета УИС*, главни и одговорни уредник *Српског историјског часописа*, као и зборника радова са Ћоровићевих сусрета историчара, те рецензент у више научних часописа. Осим тога, кандидат је заменик председника Одбора за историјске науке Академије наука и уметности Републике Српске и председник Удружења историчара Републике Српске „Милорад Екмечић“. Такође, члан је и жирија за доделу награде „Владимир Ћоровић“, која се додељује сваке године за најбоље историографско дело објављено на српском говорном подручју.

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТОМ

У складу с чланом 4а., тачка 3 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, интервју са кандидатом доц. др Драгом Мاستиловићем је одржан на Филозофском факултету у Палама дана 28. 3. 2019. године. Кандидат је у разговору са члановима комисије показао да разуме, прати и прихвата савремене трендове у историјској науци. Показао је одлично познавање литературе, како старије тако и новије, која се користи не само у наставном процесу већ и у обликовању наставних планова и програма. Такође је показао завидан ниво познавања практичне сврхе изучавања и примене предмета које предаје, али и

исказао сопствену визију развоја историјске науке и њене примене у креирању нових наставних предмета, али и наставних планова и програма. Комисија је, такође, уочила и висок степен академског приступа и посвећености послу кандидата доц. др Драге Мاستиловића те то посебно ценила.

ИНФОРМАЦИЈА О ОДРЖАНОМ ПРЕДАВАЊУ ИЗ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА КОЈИ ПРИПАДА УЖОЈ НАУЧНОЈ/УМЈЕТНИЧКОЈ ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ ЈЕ КАНДИДАТ КОНКУРИСАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 93. ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Кандидат од академске 2002/2003. године изводи наставу на Филозофском факултету УИС, те није било потребе за одржавањем посебног часа пред комисијом.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава.

Кандидат: Доц. др Драга Мاستиловић

Минимални услови за избор у звање	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<ul style="list-style-type: none"> - Проведен најмање један изборни период у звању доцента - Има најмање пет научних радова из области за коју се бира, објављених у научним часописима и зборницима радова са рецензијом након избора у звање доцента - Има објављену књигу (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) - Да је био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада или има менторство кандидата за степен другог циклуса. 	Кандидат испуњава све услове	<ul style="list-style-type: none"> - Кандидат има проведен један изборни период у звању доцента - Кандидат има објављених више од пет радова из научне области у коју се бира, објављених у научним часописима и зборницима радова са рецензијом, након избора у звање доцента. - Кандидат има објављене две научне књиге након избора у звање доцента. - Кандидат је био ментор на два мастер рада (за степен другог циклуса) из уже научне области у коју се бира, био је члан четири комисије за одбрану магистарског рада и члан две комисије за одбрану докторске дисертације из уже научне области за коју се бира.

Додатно остварени резултати рада (осим минимално прописаних)

Додатно остварени резултати рада, осим минимално прописаних, већ су наведени у претходном тексту. Овде ћемо навести само то да је кандидат аутор већег броја енциклопедијских одредница у *Српском биографском речнику* (Матица Српска – Нови Сад), *Енциклопедији српског народа* (Завод за уџбенике - Београд), *Српској енциклопедији* (САНУ-Београд) и *Енциклопедији Републике Српске* (АНУ РС – Бања Лука)

Приједлог кандидата за избор у академско звање:

Приступ обради тема са историјским садржајем сврстава колегу Драгу Мاستиловића међу оне историчаре који на прошлост гледају као на тоталитет слојевитих друштвених односа и процеса у прошлости. У његовом историографском опусу отуда, поред тема везаних за политичку историју, налазимо радове посвећене теорији историје, историји

историографије, историји друштвеног живота, културној и просветној историји, историји институција, интелектуалној историји. Такав приступ сведочи да се ради о кандидату који темељно негује три типа знања која одликују савременог историчара – знање о прошлости, знање о начинима како се долази до знања о прошлости (методологија истраживања) и знање о историји саме струке (историја историографије). Радови колеге Мاستиловића су хеуристички утемељени у новој изворној грађи и литератури, што је омогућило кандидату да у свим сегментима тема, којима је до сада био посвећен, прекорачује компилативну раван и досеже до сазнајно нових резултата. Истичемо и уочљиву склоност колеге Мастиловића да се занима за изучавање историјских процеса дугог трајања и сложеног карактера који обликују смерове кретања у прошлости, мноштву догађаја дају смисао и по свом су садржају много универзалнији, а тиме и значајнији. Босна и Херцеговина, најчешће, представљају простор на коме се истраживачки прате бројни облици сучељавања идеја, државних концепција, економских процеса, културно-просветних токова, традиције и модернизације. Већина тема, којима је колега Мастиловић посвећен, хронолошки је везана за важне преломнице у историји 20. века и „белине“ о којима нема много историографских радова, што додатно говори о стручном значају постигнутог. Радови колеге Мастиловића су тематски нови, фактографски богати, по структури логични и мисаоно кохерентни, по садржају иновативни, сазнајно нови и од трајне историографске вредности.

Наставни рад колеге Мастиловића одликује добро познавање материје коју предаје, свестран увид у најновију литературу, примена педагошких принципа, коректан однос према студентима, објективност.

Комисија, такође, констатује да кандидат осим научно-стручних испуњава и све законске услове за избор у више звање.

Имајући све наведено у виду слободни смо да Наставно-научном већу Филозофског факултета у Источном Сарајеву, као и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву најтоплије препоручимо да доц. др Драгу Мастиловића изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Историја савременог доба.

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

1. Проф. др Љубодраг Димић, председник
2. Проф. др Владан Виријевић, члан
3. Проф. др Горан Латиновић, члан

Мјесто: Пале

Датум: 29. 3. 2019. године